

**ความคิดเห็นต่อการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
และการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย**

**THE OPINIONS OF BROADCASTER TRAINING COURSES
AND BROADCASTER LICENSE LAW ENFORCEMENT**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณี งามขจรกุลกิจ

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: wannee.ng@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม และบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ และการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) แบบเชิงปริมาณและแบบเชิงคุณภาพ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณอาศัยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 400 คน และแบบวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group interview) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของหน่วยงานจัดอบรม บุคลากรผู้ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้บริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวน 23 คน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรผู้ประกาศเป็นหลักสูตรที่ดี มีประโยชน์ช่วยส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ช่วยให้มีความรู้และความเข้าใจในวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชนหลายด้านเพิ่มขึ้น ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และหน้าที่การงาน รวมทั้งได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการเรียนรู้เทคนิคสื่อสารให้สำเร็จ การอ่านออกเสียงและอักขระอย่างถูกต้องตามมาตรฐานการใช้ภาษาไทย

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประเด็นการผลักดันให้มีการกำหนดข้อบังคับบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศ ให้เข้ารับการอบรมและผ่านการทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศ และกำหนดให้บัตรผู้ประกาศฯ มีผลบังคับใช้ด้านกฎหมาย โดยเสนอให้ กสทช.ออกมาตรการหรือประกาศบังคับให้องค์กร สถานี ต้องส่งเสริมบุคลากรของตนเองเข้าอบรมหลักสูตรผู้ประกาศ และประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้เห็นประโยชน์ของการเข้าอบรม นอกจากนี้ยังเสนอให้ กสทช. ขอความร่วมมือโดยการส่งหนังสือไปที่สถานี ให้ควบคุมดูแลบุคลากรของหน่วยงาน/สถานี ต้องมีบัตรผู้ประกาศ และให้สถานีออกกฎระเบียบและบทลงโทษกับบุคลากรด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของตนเอง

คำสำคัญ: ความคิดเห็น , ผู้ประกาศ, บัตรผู้ประกาศ, กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ABSTRACT

The purposes of this study were to find out the opinions of broadcaster training courses and broadcaster license law enforcement. The research methodology was mixed methods research as quantitative and qualitative method. Questionnaire was a method of 400 samples data collection from broadcaster training course participants. The qualitative research method was focus group interview and 23 broadcaster project management units and broadcaster were interviewees.

Results showed: (1) The majority of the respondents said that the broadcaster training courses were very good and improved broadcaster potential, knowledge and more comprehension of mass communication. Learned to adapt knowledge for everyday life and working. Including had the new experience with learning the techniques for communicating successfully. Read and pronounced Thai words correct and standardized.

(2) They mostly agreed that the NBTC should use law enforcement like any system by which some announcers act in an organized manner. Also the broadcasting organizations and owners be forced to support employees taking broadcaster training courses and using public relations to inform about the benefit of training. Besides, most of the respondents suggested NBTC send the official letter to broadcasting organizations and owners take care of broadcasters to have license and follow the law.

Keywords: Opinion, Broadcaster, Broadcaster License, Broadcasting

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสาร การเกิดแพลตฟอร์มใหม่ๆ ของสื่อดิจิทัลที่เข้าถึงผู้รับสารทุกวัยได้ง่ายและรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อวงการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ อีกทั้งปัจจุบันผู้ที่ทำหน้าที่นำเสนอข่าวสารไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ประกาศข่าวหรือสื่อมวลชนเท่านั้น เป็นยุคที่สื่อมีลักษณะ Personal Broadcast ใครๆ ก็เป็นผู้ประกาศ หรือพิธีกรได้ในหลากหลายแพลตฟอร์ม โดยเฉพาะในโลกออนไลน์ ก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์สื่อด้านมาตรฐานการพูด อ่าน ออกเสียงภาษาไทย และการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามอักขรวิธีที่ปรากฏเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของจริยธรรม จรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อเป็นกรอบแนวปฏิบัติการเข้าสู่วิชาชีพการเป็นผู้ประกาศฯ ที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ให้มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการ กสทช. เรื่อง การอบรมและทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 (คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์, 2558: 86-93) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ใช้เสรีภาพบนความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงเปิดกว้างให้ทุกวิชาชีพสามารถเข้าถึงวิชาชีพสื่อสารมวลชน และนำความรู้ ประสบการณ์ ที่ได้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์ในหน้าที่การงาน

อย่างไรก็ตามที่ผ่านมายังพบว่ากลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่าการไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้ผู้ประกาศ พิธีกร และผู้ดำเนินรายการ ต้องมีบัตรผู้ประกาศ ทำให้ผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องยังมองไม่เห็นและไม่ให้ความสำคัญในการส่งบุคลากรของตนเข้ารับการอบรมเท่าที่ควร อีกทั้งยังเป็นเรื่องใหม่จึงอาจทำให้บุคคลทั่วไปขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ดังนั้น การศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม หน่วยงานจัดอบรม และบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ และการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย จึงมีความสำคัญต่อการได้รับรู้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในส่วนของการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อนำข้อคิดเห็นมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรผู้ประกาศฯ ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาผู้ประกาศฯ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศฯ มีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย เพื่อใช้เป็นแนวทางพิจารณาในการกำหนดเป็นข้อบังคับให้บุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ต้องเข้ารับการอบรมและผ่านการทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศเพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม หน่วยงานจัดอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ และบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่มีต่อการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ ตามประกาศ กสทช.
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายและแนวทางดำเนินการบังคับใช้ พร้อมทั้งการกำหนดคบทลงโทษในกรณีกระทำผิดด้านจรรยาบรรณ จริยธรรม ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

3. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับแนวโน้มโลกด้านสื่อสารมวลชน ทำให้เห็นการสื่อสารที่เปลี่ยนไปเนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสาร ก่อเกิดสื่อใหม่ (New Media) คือสื่อดิจิทัลที่มีความหลากหลายของสื่อในตัวเอง และมีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ เพื่อใช้ในการส่งข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายทั้งเฉพาะบุคคลและเครือข่าย เป็นสื่อที่มีการหลอมรวม (Media Convergence) จากสื่อเก่าที่มีคุณสมบัติและหน้าที่เฉพาะด้านของแต่ละสื่อ ได้ถูกนำมาหลอมรวมกัน เพื่อสะดวกต่อการใช้ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนต่อการเข้าใจสาร เสริมความเข้าใจในตัวสารในรูปแบบของภาพ เสียง ข้อความ แอนิเมชัน และอื่นๆ ได้ภายในสื่อเดียว สื่อกับผู้ใช้มีปฏิสัมพันธ์กัน (Interactivity) เป็นการสื่อสารจากหน่วยเดียว บุคคลเดียว กระจายสารไปสู่กลุ่มหม่มาก (One-to-Many) แต่สื่อใหม่นั้นผู้ส่งสารไม่จำเป็นต้องเป็นผู้สื่อสารระดับมืออาชีพที่มีอำนาจและสิทธิในการส่งสารแบบนักสื่อสารมวลชน แต่เป็นบุคคลธรรมดาทั่วไปเท่านั้น หรือสื่อสารกระจายสารจากกลุ่มคนไปยังกลุ่มอื่น (Many-to-Many) ที่เรียกว่าระบบเครือข่าย (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, 2556: 67-71)

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้ยังมองเห็นสถานการณ์ที่ตรงกับความจริงที่ว่า ใครๆ ก็เป็นสื่อได้ กล่าวคือ การเกิดปรากฏการณ์ที่ผู้รับสารทุกคนสามารถสร้างเนื้อหาได้ (User-generated content- UGC) ซึ่งการที่ผู้รับสารสามารถเปลี่ยนสถานะมาเป็นผู้ส่งสารได้นั้น อาจจะก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตาม เช่น การขาดบรรณาธิการซึ่ง

ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตู (Gate-keeper) ที่คอยคัดกรองต้นฉบับ ปรับภาษาเขียนให้สละสลวย ตรวจสอบแก้ไขคำผิด รวมทั้งกลั่นกรอง ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานของการทำหน้าที่ในบทบาทของสื่อ (กาญจนา แก้วเทพ, 2556: 41) ดังนั้น จึงต้องกลับมาให้ความสำคัญการทำหน้าที่ของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ผู้ประกาศ” ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงการใช้สื่อดิจิทัลในการทำหน้าที่ด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้น ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศ ในงานวิจัยของ สุปราณี ศิริสวัสดิ์ชัย (2562: 181) เรื่อง สมรรถนะของผู้ประกาศในสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ที่มีการศึกษาสมรรถนะของผู้ประกาศในสื่อวิทยุและโทรทัศน์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน คือ ผู้ประกาศในสื่อวิทยุกระจายเสียง ผู้ประกาศในสื่อวิทยุโทรทัศน์ และนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของผู้ประกาศในสื่อวิทยุและโทรทัศน์คือความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงานผ่านสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในฐานะผู้ประกาศ โดยบุคคลนั้นต้องมีความรู้ (Knowledge) 3 ประเด็นคือ 1) ความรู้เบื้องต้นด้านการสื่อสาร ได้แก่ กระบวนการสื่อสาร การถ่ายทอดสาร การนำเสนอเนื้อหา 2) ความรู้ด้านจรรยาบรรณและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหา และ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ได้แก่ เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี และต้องมีทักษะ (Skills) 2 เรื่องคือ 1) ทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทย ได้แก่ การออกเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ได้อย่างถูกต้อง การออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ การอ่านออกเสียงพระนามของพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ได้อย่างถูกต้อง และการอ่านคำเฉพาะได้ถูกต้อง และ 2) ทักษะการปรากฏตัวในสื่อ ได้แก่ บุคลิกภาพ การแต่งกาย การแต่งหน้า และการใช้วงจรรยาภิบาลให้สอดคล้องกับวงจรรยา

อีกทั้งมีผลวิจัยเรื่องดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้ประกาศไทย ของสุปราณี ศิริสวัสดิ์ชัย ชนคติ ทินนาม และ ต่อตระกูล อุบลวัตร (2559: 12) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นวิชาชีพของผู้ประกาศไทย ในทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 11 ท่าน ได้แก่ ผู้ประกาศในสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และนักวิชาการ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากนั้นหาฉันทามติจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน 17 ท่าน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) 2 ครั้ง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ (Indicator) ความเป็นวิชาชีพของผู้ประกาศไทย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้ประกาศไทย แบ่งออกเป็น 5 ด้าน 43 ดัชนีชี้วัด ดังนี้ ด้านทักษะการใช้ภาษา มี 9 ดัชนีชี้วัด ด้านความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับงาน มี 11 ดัชนีชี้วัด ด้านบุคลิกภาพ มี 12 ดัชนีชี้วัด ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน มี 7 ดัชนีชี้วัด ด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการทำงาน มี 4 ดัชนีชี้วัด ทั้งนี้ พบว่าดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้ประกาศไทยที่มีระดับความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในระดับสูงมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ดัชนี ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.88 จากคะแนนเต็ม 5.00 เท่ากัน 2 ดัชนี คือ 1) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยได้อย่างแตกฉาน และ 2) สามารถออกเสียงควบกล้ำได้ ส่วนค่าเฉลี่ยสูงที่รองลงมา คือ 4.82 จากคะแนนเต็ม 5.00 เท่ากัน 3 ดัชนี คือ 1) สามารถออกเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง 2) สามารถอ่าน ตีความ และจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่น่าเสนอได้อย่างถูกต้องในระยะเวลาอันสั้น และ 3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีไหวพริบดี กล้าตัดสินใจกับเหตุการณ์เฉพาะหน้า

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย จึงสามารถนำมากำหนดกรอบแนวประเด็นวิจัยเรื่องความคิดเห็นต่อการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประเด็นการจัดอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ แบ่งประเด็นย่อยดังนี้

1.1 ความคิดเห็นต่อการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

1.1.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตรอบรม

- ความทันสมัยของเนื้อหาต้องมีการปรับปรุงในประเด็นใด
- การแบ่งหมวดหมู่เนื้อหา ความครอบคลุมหรือไม่
- เนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อนหรือไม่ อย่างไร หรือควรเพิ่มเติมในประเด็นใดบ้าง

1.1.2 ด้านรูปแบบการจัดอบรม

- รูปแบบ และระยะเวลาการจัดอบรม 3 ระดับ มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร
- ระยะเวลาในแต่ละหัวข้อการจัดอบรม เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- จำนวนเงิน/ค่าอบรม เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- หน่วยจัดอบรม (สถานที่จัดอบรม เพียงพอ การจัดการของหน่วยจัดอบรมเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร)
- คุณสมบัติของวิทยากรที่อบรม เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

1.2 แนวทางพัฒนาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรการจัดอบรมผู้ประกาศฯ

1.2.1 จากงานวิจัยเรื่องดัชนีชี้วัดวิชาชีพผู้ประกาศฯ ของสุปราณี ศิริสวัสดิ์ชัย ชนิดดี ทินนาม และต่อตระกูล อุบลวัตร (2559) เน้นความสำคัญเรื่องการใช้ภาษา ควรมีการเพิ่มหมวดเรื่องการใช้ทักษะภาษาไทย ควรเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร

1.2.2 จากผลวิจัยดัชนีชี้วัดวิชาชีพผู้ประกาศฯ ที่ให้เห็นความสำคัญของหัวข้อด้านบุคลิกภาพของผู้ประกาศฯ และเทคโนโลยีในการทำงาน ควรมีการเพิ่มเนื้อหาในประเด็นดังกล่าวหรือไม่อย่างไร (จากเดิมมีหัวข้อดังกล่าวอยู่ในหมวดวิชาการพัฒนาทักษะด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ระดับกลางและสูง แต่จำนวนชั่วโมง ไม่มากนัก เมื่อเทียบกับหมวดกฎหมาย และจริยธรรม)

1.2.3 ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการในการทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศฯ หรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 2 ประเด็นด้านการผลักดันให้มีการกำหนดข้อบังคับบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศฯ ให้เข้ารับการอบรมและผ่านการทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศฯ โดยการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศฯ มีผลบังคับใช้ด้านกฎหมาย

2.1 ในยุคที่สื่อมีลักษณะ Personal Broadcast ใครๆ ก็เป็นผู้ประกาศฯ หรือพิธีกรได้ในหลากหลายแพลตฟอร์ม โดยเฉพาะในโลกออนไลน์ มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์เรื่องความรู้ความสามารถของผู้ประกาศฯ และทักษะเรื่องการใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสมของ Youtuber หรือ Influencer เกิดขึ้นจำนวนมาก ดังนั้น การผลักดันให้มีการจัดอบรมและการเข้ารับการทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศฯ ออกมาในรูปแบบกฎหมาย เพื่อกำกับดูแลคุณภาพและคุณสมบัติของวิชาชีพผู้ประกาศฯ ให้มีมาตรฐานไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่

2.2 หากเห็นด้วยในข้อ 2.1 จะมีข้อเสนอแนะเรื่องแนวทางการผลักดันอย่างไร และในรูปแบบใด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) ใช้เทคนิควิธีการแบบเชิงปริมาณและแบบเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ

กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จากหน่วยจัดอบรมที่มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับ กสทช. โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ ของหน่วยงานจัดอบรมหลังการลงนามกับ กสทช. ในช่วงปี พ.ศ. 2561-2562

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาศัยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นผู้เข้ารับการอบรม ลักษณะคำถามมีทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยถามเกี่ยวกับวิทยากร การฝึกปฏิบัติ ห้องปฏิบัติการความพร้อมของการจัดอบรม ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับหลังการอบรม ภาพรวมทุกด้านของการอบรม และความคิดเห็นที่มีต่อการกำกับดูแลวิชาชีพผู้ประกาศ และการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายทั้งหลักสูตรระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง

2. วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นหน่วยงานจัดอบรม บุคลากรผู้ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากรายชื่อหน่วยงานจัดอบรมที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้จัดการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และ บุคลากรผู้ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ที่ตอบรับการเชิญยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม รวมจำนวน 23 คน

ในการศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานจัดอบรม บุคลากรผู้ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นการสนทนาด้วยการเชิญผู้ร่วมสนทนารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจงตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนดในที่นี้คือ กลุ่มตัวอย่างจากหน่วยงานจัดอบรม ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดในประเด็นที่นักวิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความคิดเห็นที่ได้จากการสนทนาอาจจะหลากหลายขึ้นอยู่กับมุมมองและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล มีการอภิปรายในประเด็นต่างๆตามความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนา

การดำเนินการสนทนากลุ่ม กำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเป็น 2 ห้องๆละ 11 และ 12 คน โดยกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มในแต่ละห้องให้มีการผสมผสานทั้งที่เป็นตัวแทนหน่วยงานจัดอบรม ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ซึ่งทั้ง 2 ห้องมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) และผู้สังเกตการณ์ ทำหน้าที่สังเกตและจดบันทึกการสนทนาของแต่ละกลุ่ม โดยดำเนินการตามแนวประเด็นในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ส่วนที่ 1 ประเด็นด้านการปรับปรุงหลักสูตรการจัดอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ และส่วนที่ 2 ประเด็นด้านการผลักดันให้มีการกำหนดข้อบังคับบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศต้องเข้ารับการอบรมและผ่านการทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศ โดยการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมาย ซึ่งประเด็นทั้ง 2 ส่วนดังกล่าวนี้นำมาใช้ในการสร้างแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯตามประกาศ กสทช. อย่างไรบ้างในเรื่องของ ความสำคัญ และประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

2. ท่านคิดว่าหลักสูตรการอบรมและการทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศฯ ที่ทำอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้างควรมีการพัฒนา ปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศฯ มีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายกับบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

4. แนวทางการดำเนินการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศฯ มีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายควรทำอย่างไรบ้าง

5. การกำหนดบทลงโทษในกรณีการทำผิดด้านจรรยาบรรณ จริยธรรม ของบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ควรมีบทลงโทษตามระดับน้อยไปมากอย่างไรบ้าง

ในการศึกษาความคิดเห็นที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของหน่วยงานจัดอบรม ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน นำเสนอผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในรูปแบบความเรียง และสรุปความคิดเห็นพร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางพัฒนา ปรับปรุง ให้โครงการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศฯ ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ของ กสทช. มีประสิทธิภาพตรงตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ให้ข้อเสนอแนะไว้

5. สรุปผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้รับการอบรมที่มีต่อวิทยากร การฝึกปฏิบัติ ห้องปฏิบัติการ ความพร้อมของการจัดอบรม ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับหลังการอบรม จำแนกตามระดับหลักสูตรการเข้าอบรม

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้รับการอบรมทั้งหมด จำแนกตามระดับการอบรม

	ระดับความพึงพอใจที่มีต่อ					
	วิทยากร	การฝึกปฏิบัติ	ห้องปฏิบัติการ	ความพร้อมของการจัดอบรม	ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับหลังการอบรม	ภาพรวมทุกด้าน
ระดับต้น	4.61	4.55	4.49	4.35	4.44	4.61
ระดับกลาง	4.60	4.56	4.44	4.33	4.45	4.60
ระดับสูง	4.55	4.58	4.52	4.27	4.41	4.55

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้รับการอบรมทั้งหมด จำแนกตามระดับการอบรมของหลักสูตรทุกระดับ มีภาพรวมความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรระดับต้นและระดับกลางให้คะแนนความพึงพอใจสูงสุดต่อวิทยากร โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และ 4.60 ส่วนผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรระดับสูงให้คะแนนความพึงพอใจสูงสุดต่อการฝึกปฏิบัติ ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมาย

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D
1. ผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จัดเป็นอาชีพที่ต้องมีใบประกอบวิชาชีพเช่นเดียวกับวิศวกร สถาปนิก แพทย์/พยาบาล ทนายความ วิชาชีพบัญชี วิชาชีพครู	4.67	0.55
2. บัตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ควรกำหนดให้มีผลบังคับใช้เป็นใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ผู้ที่ไม่มีบัตรจะไม่สามารถประกอบวิชาชีพ ผู้ประกาศฯ	4.55	0.62
3. ควรกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายกับบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ใช้สื่อบริการชุมชน ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	4.58	0.59
4. การกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ทางกฎหมายกับผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ถือเป็นการลดทอนเสรีภาพการสื่อสาร	2.33	1.31
5. ผู้ที่ไม่มีบัตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สามารถประกอบอาชีพเป็นผู้ประกาศ พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ ได้เท่ากับผู้ที่ไม่มีบัตรผู้ประกาศฯ	2.54	1.31
6. การกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายกับบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศฯ มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการประกอบวิชาชีพด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	4.50	0.55
7. การกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายกับบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศฯ สามารถกำกับดูแลมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนี้	4.49	0.58
8. การกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายกับบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศฯ ทำให้การประกอบอาชีพนี้มีความยากลำบากกว่าเดิม	2.43	1.24
9. การกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายกับบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศฯ ทำให้เกิดมาตรฐานในการคัดเลือกคนที่มีคุณภาพและคุณธรรมเข้าสู่วงการสื่อสารมวลชน	4.54	0.58
10. การกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายทำให้เกิดความตระหนักและความระมัดระวังในการทำหน้าที่ผู้ประกาศฯ	4.56	0.57

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้รับการอบรมแสดงความเห็นต่อการกำกับดูแลวิชาชีพผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมาย ในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นที่เห็นด้วยและมองว่าเป็นเรื่องที่สำคัญจำเป็นต้องมีการกำกับดูแลวิชาชีพผู้ประกาศ รวมทั้งการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมาย เนื่องจากบัตรผู้ประกาศเป็นสิ่งที่รับรองคุณภาพ ความมีมาตรฐานเดียวกัน ว่ามีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร อาชีพผู้ประกาศมี

ความสำคัญในเรื่องความถูกต้องของการใช้ภาษาและการอนุรักษ์ภาษาไทย บัตรผู้ประกาศจึงมีคุณค่า มีความศักดิ์สิทธิ์ โดยผู้รับการอบรมให้เหตุผลว่า

1. เป็นการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ คุณภาพของนักวิชาชีพ ถ้าทำผิดเป็นถูกทุกวัน ต่อไปจะเป็นผิดทุกวัน ถ้าผู้ประกาศยังสื่อความหมายผิด ๆ เขาจะสนใจผิดเพิ่มไปเรื่อยๆ
2. บัตรผู้ประกาศเป็นใบอนุญาตสื่อว่าศักดิ์สิทธิ์ เป็นอาชีพที่มีมาตรฐาน ใบประกอบวิชาชีพ มิฉะนั้นใครๆ ก็ทำเลียนแบบได้ และความสำคัญของบัตรลดลง จึงต้องการให้มีความศักดิ์สิทธิ์ให้สิทธิ์ผู้ได้รับบัตรผู้ประกาศ
3. สื่อต่อระมัดระวังมากขึ้น ถ้ามีการบังคับคนจะเรียนรู้และจริงจังมากขึ้นในแนวทางเดียวกัน หากไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน ทำให้คนได้บัตรระมัดระวังและปกป้องคนแบบอ้าง จะทำให้มีแต่ผู้ที่อยู่ในอาชีพนี้จริงเป็นความจริง
4. พิธีกรส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่มีคุณภาพมากพอ มี DJ ใช้คำพูด ภาษาที่ไม่ถูกต้อง ส่งผลต่อคนฟัง มีข้อมูลบิดเบือนนำคำพูดที่ฟังมาไปใช้ผิด ๆ การทำให้ผู้ผ่านการอบรมและมีบัตรที่ถูกต้อง มีคุณค่า มีบัตรผู้ประกาศคือ นักวิชาชีพ จะทำให้จำแนกได้ว่าคนใดมีคุณภาพ ทุกคนจึงจำเป็นต้องผ่านการอบรม ได้รับบัตรผู้ประกาศ ทำให้มีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งที่ได้ผ่านมาตรฐานการอบรมแล้ว
5. ควรมีการกำหนดบัตรผู้ประกาศ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานของสื่อ และช่วยยกระดับให้กับประชาชน โดยวงกว้าง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้คนในวงการมีการเปลี่ยนแปลงและยอมรับ เป็นสิ่งที่บ่งบอกความสำเร็จของอาชีพผู้ประกาศ
6. การมีผลบังคับทางกฎหมายเป็นการสร้างมาตรฐานให้กับผู้ประกาศ เป็นใบเบิกทางของความเป็นมืออาชีพ เหมือนเป็นสิ่งประกันมาตรฐานคุณภาพ และเป็นความภาคภูมิใจ จึงควรมีใบประกาศวิชาชีพรองรับ เหมือนใบขับขี่ บ่งบอกความเป็นมืออาชีพ เพราะมีหน่วยงาน มีการันตีจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ การสอบบัตรผู้ประกาศคือการคัดกรอง บุคคลคุณภาพในวิชาชีพผู้ประกาศ จัดเป็นผู้ประกาศที่ได้การรับรอง

6. อภิปรายผล

ผลวิจัยที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างสะท้อนความคิดเห็นในประเด็นภาพรวมของการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศ ทั้งในส่วนวิทยากร การฝึกปฏิบัติ ห้องปฏิบัติการ ความพร้อมของหน่วยงานจัดอบรม ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าอบรมหลักสูตรผู้ประกาศ โดยเป็นหลักสูตรที่ดี เปิดโอกาสให้ผู้มีความสามารถได้เพิ่มเติมความรู้ เพิ่มประสิทธิภาพ คุณภาพในการทำงาน ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้เรียนรู้การใช้เสียง การออกเสียงอักขระถูกต้อง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเอง พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งขยายผลต่อยอดให้ผู้ไม่ได้เข้ามารับการอบรมต่อไป และในส่วนของความคิดเห็นต่อการผลักดันให้มีการกำหนดข้อบังคับบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศ ให้เข้ารับการอบรมและผ่านการทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศ โดยการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศฯ มีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายนั้น ส่วนใหญ่เห็นด้วยและเสนอให้ กสทช.ออกมาตรการหรือประกาศบังคับให้องค์กร สถานี ต้องส่งบุคลากรของตนเองเข้าอบรมในหลักสูตร กสทช.ควรแจ้งให้คนที่ยังไม่อบรมมาอบรมเป็นหลัก และทำการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้เห็นประโยชน์ของการเข้าอบรม นอกจากนี้ยังเสนอให้ กสทช. ขอความร่วมมือโดยการส่งหนังสือไปที่สถานี ให้ควบคุมดูแลบุคลากรของหน่วยงาน/สถานี ต้องมีบัตรผู้ประกาศ หรือ กสทช.มีอำนาจ แต่ไม่มีกำลังคนในการกำกับดูแล ก็ให้สถานีออกกฎระเบียบและบทลงโทษกับบุคลากรด้านวิทยุ-โทรทัศน์ของตนเอง ส่วนการบังคับใช้และบทลงโทษนั้น ในกรณีกระทำผิดให้ลงโทษด้วยการยึดบัตรผู้ประกาศ และการพักการทำหน้าที่

จะเห็นว่า ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในเรื่องการทำหน้าที่ผู้ประกาศที่ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานของการทำหน้าที่ในบทบาทสื่อ มีการตรวจความถูกต้อง การสร้างความน่าเชื่อถือ เหมือนกับผู้เฝ้าประตู (Gate-keeper) ก่อนที่ข่าวสารจะไหลออกไปสู่ผู้รับสาร และเรื่องสมรรถนะของผู้ประกาศในสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่ต้องมีความรู้ (Knowledge) ด้านการสื่อสาร ด้านจรรยาบรรณและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหา ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร รวมทั้งต้องมีทักษะ (Skills) การอ่านออกเสียงภาษาไทยอย่างถูกต้องตามอักขรวิธี บุคลิกภาพดี แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุปราณี ศิริสวัสดิ์ชัย ชนตติ ทินนาม และต่อตระกูล อุบลวัตร

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. นำผลวิจัยที่ได้รับในส่วนของการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไปใช้ปรับปรุงกระบวนการดำเนินการและเนื้อหาหลักสูตรผู้ประกาศให้ตรงกับความต้องการที่กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่แสดงความเห็น โดยเฉพาะเรื่องของมาตรฐานความรู้และทักษะการใช้ภาษา เพื่อให้หลักสูตรอบรม ผู้ประกาศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดให้บัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมายซึ่งปรากฏในงานวิจัยแสดงให้เห็นว่า บุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มีความต้องการไปประกอบวิชาชีพ และให้มีการบังคับใช้ทางกฎหมาย ดังนั้น กสทช.เป็นองค์กรหลักที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแล และพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ควรขับเคลื่อนบัตรผู้ประกาศให้มีผลบังคับใช้ทางกฎหมายให้เป็นจริง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วิจัยเกี่ยวกับกระบวนการและแนวทางการพัฒนาบัตรผู้ประกาศมีผลบังคับใช้ด้านกฎหมาย เช่นเดียวกับไปประกอบวิชาชีพต่างๆ

2. วิจัยเกี่ยวกับหลักการกำกับดูแลและพัฒนาผู้ประกาศในสื่อออนไลน์

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และสำนักกำกับผังและเนื้อหารายการ และพัฒนาผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กสทช. สำหรับทุนสนับสนุนและความอนุเคราะห์ต่างๆ

9. เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. 2556. **คู่มือสื่อใหม่ศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์. 2558. **คู่มืออบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร: ส เจริญ การพิมพ์.

สุปราณี ศิริสวัสดิ์ชัย ชนตติ ทินนาม และ ต่อตระกูล อุบลวัตร. 2559. **ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้ประกาศไทย**. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ฉบับที่ 11 พิเศษ ปีพ.ศ.2559

สุปราณี ศิริสวัสดิ์ชัย. 2562. สมรรถนะของผู้ประกาศในสื่อวิทยุและโทรทัศน์. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**. ฉบับที่ 1 ปีที่ 13 (มกราคม-มิถุนายน 2562)

อัศวิน เนตร โพธิ์แก้ว. 2556. ตำราอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ระดับสูง.
กรุงเทพมหานคร: ส เจริญ การพิมพ์.

“Radio and Television Announcer Career.” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ม.ค.2562, จาก www.mymajors.com